

тяжкості. Вище зазначене надало б можливість розвинути права присяжних, а також удосконалити принцип реалізації народовладдя.

З цього можна зробити висновок, що відповідно до 5 ст. Конституції України народ – це єдине джерело влади в країні [1, 3]. Суд присяжних забезпечує необхідні умови для втілення ідей правової держави у галузі правосуддя. Ознайомившись із чинним законодавством, можна стверджувати, що на території України суд присяжних – це прямий доступ до справедливості. Присяжних наділено правами та обов'язками, що дозволяють їм ґрунтовно розглянути справи й обрати вид покарання. Також варто звернути увагу, що сучасні інститути присяжних в Україні мають спірні моменти, що потребують редагування та удосконалення.

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Відомості Верховної Ради України: кодекс від 13.04.2012, редакція від 12.05.2016, URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII (Редакція станом на 01.01.2022). 99 с.

4. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. видання 13-те доповн. і перероб. В. М. Тертишник. – Київ : Правова єдність, 2017. 824 с.

5. Щерба В. М., Юхно О. О. Кримінальне провадження в суді присяжних : монографія / За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О. О. Юхна. Харків : Панов, 2018. 274 с.

Яна САЧКО

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Науковий керівник:

Олексій МАМЧІЙ

завідувач відділення первинної професійної підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації ННІ заочного навчання та підвищення кваліфікації Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

ПРАВА ЛЮДИНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Питання права людини в діяльності поліції є одним із найважливіших у реаліях сьогодення. Воно розглядається не тільки в нашій країні, а й в інших країнах Європи. В Україні є достатня кількість законів, нормативно-правових

актів, які гарантують та визначають права і свободи людини.

Одним з таких є основний закон – Конституція України. Приписами цього нормативно-правового акту передбачено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є найвищою соціальною цінністю держави [1]. Перш за все основним завданням держави є визначення, унормування і захист прав і свобод людини. Саме вони характеризують зміст та напрям її діяльності. У загальному розумінні права людини – це можливість вибору позицій для нормального життя та розвитку особи, які закріплені в законах, інших державно-правових актах та міжнародних документах [1].

У Статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» детерміновано, що «поліція» – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [2]. Нормотворець вкотре наголошує на важливості прав людини для поліції, а їх забезпечення є одним з головних векторів діяльності суб'єкта владних повноважень.

Поліцейські зобов'язані керуватися принципом верховенства права, на основі якого людина, її права і свободи визнаються найвищими цінностями. Важливо бути ввічливим, тактовним, дозволяти людині висловлювати свою думку, «вміти говорити».

Взявши до уваги Розділ 2 Наказу МВС «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських» від 09.11.2016 № 1179 можна дійти висновків, що однією з основних вимог до поведінки поліцейського є «поважати і не порушувати права та свободи людини». У випадку їх порушення (не визначеному законодавством України) поліцейський буде нести юридичну відповідальність [3].

Також велике значення має втручання службової особи у конфліктні ситуації, в яких принижується гідність людини, порушуються її свободи. Ігнорування таких випадків поліцейським є недопустимим. Поліція є основним регулятором охорони прав людини.

Отже, виходячи з вище сказаного, можна дійти висновків, що права людини, а саме їх дотримання є одним з головних принципів діяльності поліції. Основна мета працівників органів та підрозділів Національної поліції – усунення випадків порушення прав і свобод людини. Діяльність поліції здійснюється на партнерських засадах з населенням, різними громадськими об'єднаннями та територіальними громадами, з метою задоволення їхніх потреб. Рівень довіри громадян до поліції є ключовим критерієм оцінки діяльності органів та підрозділів Національної поліції. Таким чином, кожен має право у будь-яку годину звернутися за допомогою до поліцейського або поліції в цілому, які своєю чергою зобов'язані піти на зустріч і допомогти, що ще раз підкреслює важливість права людини у діяльності поліції.

Права людини не тільки є напрямом діяльності поліції, а що дуже важливо – самі працівники поліції теж мають права людини. Звісно, їх

способи реалізації може дещо відрізнятися від звичайних громадян. Певною мірою поліцейські можуть відчувати незахищеність, що погано впливає на готовність виконувати свою роботу. Вимоги щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина повністю залежать від рівня забезпечення прав самого працівника поліції. Якщо ж поліцейський незадоволений роботою, у нього не буде бажання допомагати іншим у забезпеченні прав, бо його прав не дотримуються, що своєю чергою призведе до розчарування осіб у поліції в цілому та зниженні її авторитету.

1. Конституція України. Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських. Наказ МВС від 09.11.2016 № 1179.URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#n14>.

Діана РУКІНА

студентка ННІ права
та інноваційної освіти,

Науковий керівник:

Лариса НАЛИВАЙКО

проректор, професор кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України

ПРАВО ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

Вітчизняна та зарубіжна соціогуманітарна література права у контексті соціокультурного осмислюється як невід’ємний елемент культури суспільства, має різні форми виявлення.

Аксіоматичний вимір права заснований на особливій системі правових вимог, або суворо визначену форму цінностей права, що різняться з всіма іншими (моральні, релігійні), тобто форми необхідності й важливості. До того ж, враховуючи юридичний аксіологічний підхід, право необхідно розбирати, як соціокультурний світовий феном. Характеристика його значення впливає з природи цього явища, його важливість як окремої сфери суспільних взаємозв’язків, його призначення і ролі в системі